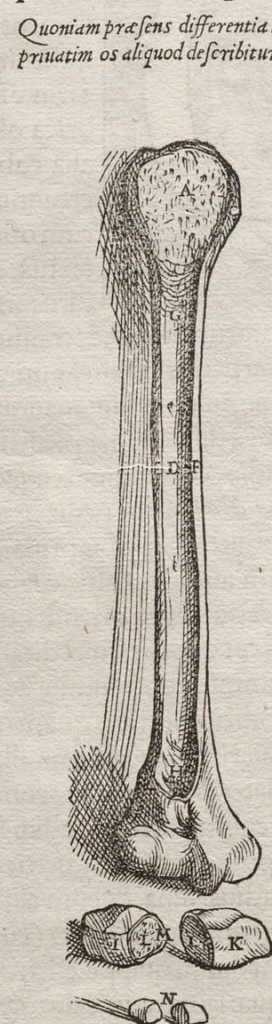

organi officulum: præterea quæ à uerticuli forma nomen fortiantur, ut dorsi uertebrae: & quæ clauo à Græcis *ῥόμφα* appellato respondeant, ut dentes: & quæ mediam maiusculæ pilæ seu ciceris formam præferant, ut duo pedis officula, primo pollicis internodio supposita: eiusque generis ossium quæ forma inuicem uariant permulta, non ita obiter ab illo cui ossa adhuc inco gnita sint, intelligantur. Atque hac etiam ratione processuum, appendicum, capitum, superciliorum, sinuum, & tuberculorum imagines, in præsentia nequiquam recensenda ueniunt: quemadmodum neque aliqua quæ ex hisce sumi possit ossium differentia, quum quid processum, appendicem, eiusque ordinis reliqua nomen, hæcenus non expresseim, ista secundo ab hoc capite necessariò pertractaturus. Ac proinde etiã differentia ab ossium commissurarum speciebus petita, nisi commissuris accuratè explicatis, obuia esse nõ queunt. Quod autè quamplurimæ sint, & cogniti non admodum faciles, quartum Caput attestabitur. Item differentias quæ à cartilagine dependere possunt, nondum natura cartilaginis exposita, haud promptè quibus assequeretur. Inco gnita enim cartilagine, intellectu difficile est, quænam ossa cartilagine prorsus destituantur, ut uerticis ossa: quæ illa undique, ut quædam brachialis ossa, aut ali qua tantum ex parte, ut femur, in crustentur. quæ item in cartilaginem degeneret: ut nasi ossa,

*Differentia
ab appendicib.
processibus, ca
pitibus, etc.
Ab ossium com
missuris.*

*A cartila
gine.*

*Ab ossium
substantia &
constitutione.*

*Quoniam præfens differentia in figuris, singulis Capitibus quibus
primam os aliquod describitur, præpositis, ita ut reliqua quæ hoc
Capite pertractantur, non
est obuia, hic appropinquamus
brachij ossis, seu ut dicitur
so dicemus: humeri, secun
dum longitudinem dissecti al
teram partem, quæ ipsius
capite quod scapulae articu
latur, cauernulas pumicis
modo efformatas, & A in
signitas cõmonstrat: quæ ad
modum et squamæ illis cauer
nulis obductæ, et B notatæ.
C autem inscribitur portio
exterioris superficiei istius
ossis, hic cõspicua. Insuper
D sinum cõmonstrat am
plius cauum, qui solidissimam
crassam ossis partem E ac F
indicata circumdatus, secun
dum humeri longitudinem
exporrigitur. Ad sinum ue
rò summum ubi G reponi
tur, & inum ubi H uisi
tur, ossæ occurrunt lineæ,
medullam hoc sinu conten
tam intexentes. Cæterum
sub humero os cymbam refe
rens, ac undecima figura
trigesimi tertij Capituli ex
primendū, hic uerò per me
dium dissectum, & I & K
insignitum delineauimus, ut
ossis appareret substantia
pumicis instar constructa.
Ac utrumque quidem L,
cauernosam fungosamue hu
ius ossis notat substantiam.
M uerò, squamam, quæ os
sis constituit superficiem,
& undique illi fungosæ substantiæ circumducitur. Præterea huic
ossi unum officulorum subinximus, quæ primo pollicis pedis interno
dio coarctata, in secunda trigesimi tertij Cap. figura a & q. osten
duntur. Atq. hoc ideo N notatum integrè per medium diuisimus,
ut aliquod os impenitè solidum, & cauernulis penè destitutum, in con
spectum quoniam pacto ueniret.*

*In de Usu
partium, et lib.
Comentar. in
Hipp. lib. de
Fracturis.*

costæ, pectoris os. His igitur differentiis in suum locum asseruatis, eas quæ à substantia & ossium cõstitutione colliguntur, sermoni hic adijciamus. Sunt enim quædam ossa plane solida, neque quouis pacto effracta, interioris cauernulis sinibus uel obstita uidentur: ut, præter cætera, duo nasi ossa, & quod in oculorum sede minimum, ac superioris maxillæ ossium secundum numerabitur: & ea quæ sesami seminis magnitudini comparantur: & duo ossicula auditus organo propria. quæ omnia nisi temporis successu impense reficcata, nullam omnino cavitatem intus ostendunt. Nonnulla uerò exterius, quasi continua crusta, aut lamina obducuntur, solida apparent, sed effracta, quædam paruus tantum sinibus cauernulisque cõpactissimæ spongiæ, uel laxissimæ pumicis foramina quamproxime referentibus, intus oppleta cernuntur, quandam fungi speciem exprimentes: ut in minorum ossium numero, brachialis ossa, & tarsi ossa: in maiorum autem, sacrum os, uertebrae corpora, pectoris os, calcis os, talus, deinde & uerticis ossa. quædam uerò præter cauernulas, nulla serie aut numero positas, amplius aliquem & insigniter cauum exiunt sinum, qui solidissima ualidissimaque ossis substantia circumdatus in extremis angulis, ossis ueluti lineis intertingitur. Hunc sinum singula ossa, quibus obtrigit, unicum ferè adipiscuntur. Sunt autem huius classis inter minora ossa, pedij, postbrachialis, & digitorum ossa: atque ex his potissimum primæ & secundæ digitorum acies, quantumuis secus Galeno Anatomes professorum præcipuo usum sit, ossa digitorum solida constituent. Grandiora uerò ossa eiusmodi sinu donata sunt, femur, tibia os, humerus, maxilla inferior, quartum superioris maxillæ os, frontis os, temporum ossa, & plerumque ipsum cuneiforme os. Dentes autem, qui omnium ossium facile sunt durissimi, huius generis sinum quoque obtinent: sed interim dictis nuper cauernulis, & pumicis modo efformatis foraminulis prorsus destituuntur. Maiores isti sinus, & illa pumicis ac exiccato fungo non absimilis constructio, ossibus contigerunt, cum quod motus nomine

mine leuiores redderentur, tum ut medullam propriam ipsorum nutrimentum illis cõtinerent, aut priuatim aërem, aliquam uel peculiarem materiam, ut frontis os, temporum ossa, præter medullam, amplecterentur. Neque solum in maioribus his ossium sinibus, ut quispiam arbitra retur, medulla reponitur, uerum illæ spongiæ modo extructæ cauernulæ non minus quam insigniores illi sinus medulla infarciuntur. Quod autem singulis ossibus prout unumquodque maiori minoriue indiget leuitate, robore & duritiâ, aut prout huic aut illi sensus organo præest, sinus hi & ossium densitas iustissime attribuatur, in singulorum ossium enarratione sedulo prosequar. Præter cauernulas & sinus, quibus ossa intus scatent, quædam etiam amplis foraminibus sunt peruia, ut occipitis os, & uertebrae, quæ dorsalem transmittunt medullam, pubis quoque ossa, quod leuiores reddantur, cæteris omnibus grandius foramen obtinent. Alia autem paruus perforantur foraminibus, ut pleraque capitis & maxillarum ossa, uenis, neruis, arterijs uiam præbentia: & os quod inter capitis ossa octauum numerabitur, odorum gratia tenuibus foraminulis cribri modo perforatum creditur. Alia exterius ac in superficie nullum quod sensu dignoscitur foramen cõmonstrant, ut brachialis ossa, & dentes, & digitorum ossium permulta. Non paucis autem ossibus foraminula obtingunt, quæ exterius ac in superficie sunt conspicua: non tamen uniuersum os penetrant, sed tantum uenis & arterijs crassiora ossa subeuntibus præparantur. Eiusmodi foramina in calcis ossæ, & talo, & ossæ sacro, & in grandium uertebrae corporibus passim occurrunt: quod uidelicet hæc crassiora sint, quam ut à uasis ipsorum superficiem tantum perreptantibus, alimentum commodè queant assumere. Ab ossium sensu leuis admodum pendet differentia. Dentes enim sensu præditos, reliqua autem ossa illo destituta arbitramur: quamuis non nimium temerè ossibus omnem sentiendi uim adimere conuenit, quum in crebris quas manu obimus curationibus interdum ossa dolore affici, etiam præstantissimi medici affirmant: non ignorantes interim membranam quandam omnibus propemodum ossibus obduci, quam *periosteum* ob id Græci uocant, cuius gratia alijs ossa (si quid modò sentiunt) sensu pollere uisum fuit. Præterea & soli dentes tota sede qua extra gingiuas prominent, nudæ sunt, reliquis interim ossibus omni ex parte tectis, & ante sectionem latitantibus. Ad hæc dentes ubi prominent, membrana ossa inuoluent destituuntur, ut & caluariæ interior superficies, quæ cerebrum continetur, quam dura cerebrum induens membrana proximè succingit, quum alioquin cæteris ossibus dicta prius membrana undique circumducatur, si eas sedes exceperis, quibus ossa uel articulantur inuicem, uel alioquin mutuo construuntur.

*Quæ ossis parte
medulla re
ponatur.*

*Ab ossium
foraminibus.*

A sensu.

*Ab ocula
tione.*

*A membrana
ossa succingē
te.*

QVID CARTILAGO, ET QVIS CARTILAGINIS USUS & DIFFERENTIA. Cap. II.

CARTILAGO osse mollior est, terrestris tamen ac durissima partium corporis secundum os particula, prorsus solida, & nullis foraminibus cauernulisque ossium modo intus oppleta, & sensus ac medullæ expers. Huius usus perquam uariis est. Primum namque idem præstat quod ossa, quum uelut fulcrum quoddam sit, cui proximæ partes adnascantur, & ad stabiliantur. Cartilagine enim quibus larynx constat, ossium munere elegantius funguntur. quippe ipsis quidam implantatur musculi, ac nonnulli ab illis enascuntur. Insuper cartilagine hæc laryngem perinde effingunt, atque rusticorum domus extrabibus confectas cernimus, priusquam stramina, tegulæ, & lutum illis adhibeantur. Neque sanè hominum ossa & cartilagine carne nudatas, ac postmodum unâ contextas, propius cuiuspiam imagini assimilaueris, quam tuguriorum fabricæ iamprimum erectæ, & nondum ramis aut terra ornata. Pari quoque ratione cartilagine ossium uicem obeunt, quæ inibi reponuntur, ubi nullo ossæ locato, musculi suam insertionem tentant: quod palpebris & naso euenit. In palpebrarum enim extremis oblongæ consistunt cartilagine, in quas musculi palpebras mouentes inferuntur. Ad hæc, nasi alæ cartilaginibus efformantur, quæ musculorum insertionem perinde ac ossa excipiunt. Quinetiam illæ alarum cartilagine, nasi apicem unâ cum alijs cartilaginibus à nasi ossibus prognatis eleganter ossium ritu suffulciunt, eriguntque. Præterea costarum ossa in cartilagine finiunt, in omnibus quod ad usum ferè spectat, illis ossibus respondentibus: quamuis ex abundanti his cartilaginibus peculiaris usus accedit, quo thoracis amplitudinem (quam illæ cum costarum ossibus efformant) promptius dilatari constringique patiuntur, quam si rigide & ossis modo duræ essent. Insuper eiusdem ferè usus gratia asperæ arteriæ cartilagine C nostri imaginem exprimentes, in hoc ab ossibus discrepant, quod præter id quod belle sustinent, ossisque munus fulciendo gerunt, eam adipiscuntur temperiem, cuius be

*Cartilaginis
natura.*

*Vsus commu
ni ossium usui
respondens.*

*Cartilagines
osse proprius
stringi ac dila
tari.*